

El Titellaire

de

Miquel Roig

1 EXT. CARRER ARGENTONA DE MATARÓ - NIT

FOS A:

Sona música d'orgue a tons greus. Està plovent. Un home gran vestit de negre i amb un barret de copa també negre esperona els cavalls d'un carro amb energia. Té pressa. Els cavalls fan molt de soroll en picar les llambordes. Al cap de poc, atura el carro i baixa del seu lloc. S'acosta a les grans portes de fusta de la casa dels Terras que estan ajustades i les obre de bat a bat. Es troba una altra porta més petita. Pica tres cops.

TALL A NEGRE

2 EXT. NEGRE - A CONTINUACIÓ

Se sent una porta que es tanca.

RÈTOL SOBRE NEGRE: EL TITELLAIRE.

3 INT. BIBLIOTECA DE FRANCESC TERRAS - NIT

FRANCESC TERRAS (40) està assegut a una butaca i té una pipa a la boca. Es troba a la biblioteca de la casa dels Terras, una habitació gran amb prestatgeries enormes i plenes de llibres de tot tipus i de totes mides. Deixa el llibre que llegeix sobre la tauleta de fusta que té al costat i s'aixeca. S'acosta a la llar de foc que té al davant i s'escalfa les mans. A continuació, es dirigeix als finestrals de la sala. N'obre un i sent la seva dona parlar amb el vell que ha baixat del carro de cavalls. Tanca la finestra i es torna a asseure a la butaca. Al cap d'un moment piquen a la porta de l'estança. Francesc Terras s'aixeca i es dirigeix cap a la porta. Gira la clau amb que estava tancada i l'obra una mica. Surt per el petit espai que hi ha. Al replà de l'escala hi ha MONTSERRAT TERRAS (35) esperant-lo amb un vestit granat.

FRANCESC TERRAS
Digues, què vols? Estava llegint,
m'has espantat.

MONTSERRAT TERRAS
Francesc, ha vingut un home.

FRANCESC TERRAS
Ah, si? No ho he sentit pas.

MONTSERRAT TERRAS
(amb veu afectada, nerviosa)
Francesc... Han trobat en Joan
mort a la seva impremta.

(CONTINUA)

Francesc Terras es queda quiet, dret, amb la mirada perduda i amb la pipa a la mà. Se li neguen els ulls. Pla fix a Francesc Terras.

MONTSERRAT TERRAS (FORA DE CAMP)

Segons m'ha dit s'ha... s'ha emborratxat. Mentre sortia de la impremta, ha caigut i s'ha donat un cop al cap. Demà se celebra l'enterrament a la basílica.

El senyor Terras no diu res. Amb els ulls negats respira fons.

La Montserrat baixa les escales i marxa. Ell entra un altre cop a la biblioteca. Va fins a una de les prestatgeries on observa una fotografia en blanc i negre. Hi surten ell i el seu amic Joan Vives amb uns llibres a les mans en un bosc.

Es gira i es deixa caure sobre la butaca altre cop.

4 INT. SALÓ DELS TERRAS - DIA

La senyora Terras es prepara per anar a l'enterrament de Joan Vives. Es mira al mirall mentre es col·loca bé el vestit de color que negre que vesteix. Sona el rellotge de peu marcant les vuit del matí. Llavors va cap a la porta de vidre que hi ha a prop però, abans que ella ho fes, el senyor Terras l'obre.

Ell va vestit amb un abric llarg de color negre i un barret de copa. A la mà dreta, un anell d'or amb una "T" gravada. També porta un bastó, però no l'utilitza per recolzar-s'hi.

MONTSERRAT TERRAS

Anem.

FRANCESC TERRAS

Anem? Tu també?

Silenci. Ella queda una mica fumuda, però sabent com és ell no se li fa estrany.

FRANCESC TERRAS

No, no és necessari. Ni adient, tampoc. Un enterrament és l'últim adéu... La darrera mirada! I, si t'he de ser sincer, vull anar-hi sol.

MONTSERRAT TERRAS

Francesc, la companyia és necessària en aquests moments, tu ho saps millor que ningú...

FRANCESC TERRAS

Vaig estar sol quan es va morir la meva mare i me'n vaig sortir tot sol, creu-me. A més, no ho entens? M'he passat tota la vida gaudint de bons moments amb en Joan. Ell i jo, sols. Amb qui estàvem quan anàvem a la muntanya a llegir? Amb tu? No.

MONTSERRAT TERRAS

Però...

FRANCESC TERRAS

Sempre hi anàvem sols. És que anàvem amb tu al cafè? No, hi anàvem sols.

MONTSERRAT TERRAS

Ja ho sé, però...

FRANCESC TERRAS

Ell i jo ens enteníem molt més del que tu i tothom podeu comprendre... M'he quedat sol, ara, i sol vull anar a l'enterrament d'en Joan. Queda't fent mitja o cuidant el jardí, Montserrat.

En Francesc comença a caminar cap a la porta de vidre per sortir del saló. La Montserrat es gira d'esquenes a en Francesc. El senyor Terras comença a obrir la porta per sortir.

MONTSERRAT TERRAS

(en veu una mica més baixa)

Si almenys em deixessis llegir...

El senyor Terras esbossa un somriure.

FRANCESC TERRAS

Saps quina és la meva opinió sobre que agafis llibres de la meva biblioteca. El que llegim són experiències que ens fan ser qui som, i tu ets molt diferent de mi i vull que ho segueixis sent. No pots entrar a la biblioteca, ja ho saps.

MONTSERRAT TERRAS

(entre dents)

Puc anar a visitar alguna amiga, almenys?

FRANCESC TERRAS

Visitar una amiga? Qui sap si en
comptes d'això vas amb algú
altre home fort i més jove que
jo...

La Montserrat s'asseu, nerviosa, a una cadira.

MONTSERRAT TERRAS

(resignada)

Doncs ves-hi sol, a
l'enterrament.

El senyor Terras abandona l'estança i arriba a la porta de sortida de la casa. L'obre i surt al carrer. Les llambordes són humides per la pluja de la nit anterior, però ara no plou.

Comença a caminar pel carrer Argentona. Quan arriba al final, gira a la dreta i veu com moltes altres persones es dirigeixen a la basílica a l'enterrament. Els segueix fins que arriba a la Basílica de Santa Maria.

5 INT. BASÍLICA DE SANTA MARIA - DIA

El temple només està il·luminat per espelmes. Hi ha molta gent xiuxiuejant. El senyor Terras entra i camina per la nau central fins arribar on hi ha el taüt. Però abans de veure el cadàver tanca els ulls i fa mitja volta. Torna caminant uns metres enrere i s'asseu en un dels bancs de fusta.

6 INT. ESGLÉSIA - DIA

SOMNI: Montserrat Terras amb un vestit de núvia es dirigeix a l'altar on l'espera, d'esquenes, un home vestit de negre. Ella somriu i mira tothom.

7 INT. BASÍLICA DE SANTA MARIA - UNS MINUTS DESPRÉS

Comença la cerimònia. Passen per l'altar diversos familiars de Joan Vives a dir unes paraules.

Un home gras lloa Vives mentre Francesc Terras intenta no fer gaire soroll mentre riu. Es tapa la boca amb l'abric.

FRANCESC TERRAS

Hipòcrita! Ni tan sols el
felicitavaes per Nadal!

Una dona gran també diu unes paraules prop del taüt en veu alta perquè la senti tothom.

(CONTINUA)

SENYORA

En Joan va treballar molt per
tirar endavant la impremta! Molt!
Fins i tot va deixar d'anar amb
els seus amics perquè el negoci
triomfés!

Al senyor Terras cada cop li costa més silenciar el seu
riure.

FRANCESC TERRAS

(Amagant la boca sota el
coll de l'abric)

Si que el coneixíeu poc,
senyora...

8 INT. BIG BEN, LONDRES - DIA

SOMNI: La Montserrat Terras observa el monument feliç i un
home ros i alt apareix al seu darrere amb una pila de
llibres. Els llibres són un regal per a ella.

9 INT. BASÍLICA DE SANTA MARIA - UNS MINUTS DESPRÉS

La cerimònia s'ha acabat i Francesc Terras es queda
assegut al banc mentre la basílica es va buidant de gent.
De sobte, un home baix i calb, es queda dret davant seu,
callat, observant-lo.

Francesc Terras de tant en tant el mira, dissimuladament.
L'observa i ràpidament li retira la mirada. Un altre cop
el mateix.

FRANCESC TERRAS

(Nerviós)

Què vol, vostè?

HOME

Ah, només serà un moment... Li ho
prometo!

El senyor Terras sospira.

FRANCESC TERRAS

Digui.

HOME

Sóc el notari del senyor Joan
Vives. M'ha dit una senyora que
hi havia al banc del darrere que
vostè és... (mentre llegeix els
papers que duu a la mà) Francesc
Terres, és correcte?

FRANCESC TERRAS

Sí, jo mateix. Què necessita?

HOME

Com vostè sap, el senyor Vives no tenia ni dona ni fills. Veurà, el seu amic li ha deixat en herència el seu bé més preuat, senyor Terras.

Francesc Terras es posa seriós i el mira molt atentament. L'home s'espera

HOME

Senyor Terras, s'ha convertit en el propietari de la impremta de la ciutat.

El senyor Terras s'aixeca de sobte i, somrient, mira cap al taüt de Joan Vives. Llavors, de pressa, abandona el temple. Surt al carrer. Plou de nou. Comença a córrer cap a casa seva.

10 EXT. PLAÇA SANTA ANNA DE MATARÓ - DIA

SOMNI: La Montserrat està envoltada de gent i d'amics seus a la plaça. El seu marit és al seu costat i parla amb altres persones. Una mica més endavant, la seva filla corre entre la gent. Vesteix un vestit rosa clar amb cintes blanques.

11 INT. SALA DELS TERRAS - DIA

Un tro molt fort desperta la Montserrat. Uns segons després se senten uns cops a les portes d'entrada a la casa. S'aixeca de la butaca i hi va. Quan arriba obre la petita porta i, després, les dues grans portes de fusta. Es troba Francesc Terras xop per la pluja. El senyor Terras abraça la Montserrat, que se'l mira sorpresa.

MONTSERRAT TERRAS

Què et passa?

FRANCESC TERRAS

(Molt il·lusionat)

Entra a l'estudi, Montserrat. T'he d'explicar una cosa molt important.

Tots dos entren a la casa.

12 INT. ESTUDI DELS TERRAS - DIA

El senyor Terras entra a l'estudi i llença el barret de copa a un sofà que hi ha a prop. La senyora Terras entra i tanca les portes de l'estudi. Ella s'asseu a una cadira. En Francesc es queda dret. És evident el nerviosisme d'ella com si hagués estat enxampada fent alguna cosa dolenta. Per la seva banda, en Francesc mostra signes d'excitació.

MONTSERRAT TERRAS

Què ha passat?

FRANCESC TERRAS

Montserrat... (fa un volta sobre si mateix). La vida dona moltes voltes (mentre es treu l'abric xop) i avui n'ha fet una que no sabem a quin destí ens porta.

S'asseu a una cadira, es posa bé la camisa que porta i posa els colzes a les cuixes. Obre les mans.

FRANCESC TERRAS

He heretat la impremta d'en Joan!

Amb una forta rialla s'aixeca i torna a girar sobre si mateix. Ella també s'aixeca i el felicita. No està tan feliç. El senyor Terras abandona la sala i, pel passadís, arriba fins al menjador, on hi ha unes quantes minyones. La Montserrat Terras veu de lluny com ho comunica a les noies. Ha substituït la por per la sorpresa de veure el seu home, normalment content, una mica desfermat.

13 INT. HABITACIÓ DELS TERRAS - NIT

Tots dos es fiquen al llit.

FRANCESC TERRAS

Escolta'm un moment, Montserrat. He pensat que puc intentar publicar les revistes locals com en Joan feia, i així la impremta començarà a tenir renom. La gent vindrà a portar-me escrits per publicar, i aconseguirem el nostre objectiu.

La Montserrat arrufa el nas.

FRANCESC TERRAS

El nostre llegat al món serà la millor obra que poguem publicar, buscarem el llibre que ens faci coneguts arreu, serà com un fill nostre que no hem pogut tenir mai...

(CONTINUA)

La Montserrat se'l mira preocupada.

MONTSERRAT TERRAS

Francesc, no et capfiquis amb la impremta. Podem ser una impremta modesta com la majoria. (com un retret) T'agraeixo molt que vulguis tenir un... un fill, però un llibre mai serà com un ésser humà.

La Montserrat es gira i li dóna l'esquena. Un pla curt mostra el seu rostre amb l'expressió desil·lusionada.

14 INT. BIBLIOTECA DEL SENYOR TERRAS - DIA

Francesc Terras està assegut a la butaca de la biblioteca. Escriu un carta sobre la tauleta de fusta que té al costat.

FRANCESC TERRAS (V.O)

Apreciat Robert, tai i com et pots imaginar necessito demanar-te un favor...

15 EXT. ENTRADA A LA CASA DE'N ROBERT - A CONTINUACIÓ

En ROBERT obre la porta i surt a rebre un carter que li entrega una missiva.

FRANCESC TERRAS (V.O)

M'agradaria que els mateixos que vau treballar a la impremta d'en Joan, fóssiu els mateixos que treballeu a la meva.

16 EXT. ENTRADA DE CASA D'UN ALTRE TREBALLADOR - A CONTINUACIÓ

Un home baix i calb surt a rebre el carter, que li entrega una altra carta.

FRANCESC TERRAS (V.O)

Sería fabulós.

17 EXT. ENTRADA DE CASA D'UN ALTRE TREBALLADOR - A CONTINUACIÓ

Un altre treballador obre la porta. Hi ha el mateix carter.

(CONTINUA)

FRANCESC TERRAS (V.O)
Enviaré la mateixa carta a tots
els altres i espero la vostra
resposta el més aviat possible.
Francesc.

18 INT. BIBLIOTECA DEL SENYOR TERRAS - DIA

El senyor Terras acaba d'escriure l'última carta pels
treballadors. Llavors comença a escriure en un altre full.

FRANCESC TERRAS (V.O)
Estimat Terenci...

19 INT. CASA D'EN TERENCEI - DIA

En TERENCEI (55) rep una carta a casa seva.

20 INT. BIBLIOTECA DEL SENYOR TERRAS - DIA

El senyor Terras s'aixeca de la butaca amb les cartes a la
mà i surt de la biblioteca. Atura una minyona que baixa
l'escala.

FRANCESC TERRAS
Podràs fer arribar aquestes
cartes als seus destinataris, si
us plau?

Li dóna les cartes.

MINYONA
És clar, senyor.

A continuació en Francesc es gira i es dirigeix a
l'interior de la biblioteca altre cop. Abans d'entrar-hi
s'atura i es gira.

FRANCESC TERRAS
Ah! Procureu buidar el soterrani.
Llanceu tot el que hi ha, no té
importància. El més vinent arriba
la imprema.

MINYONA
Entesos, senyor.

21 INT. BIBLIOTECA DEL SENYOR TERRAS - MATÍ

El senyor Terras està assegut a la butaca de la
biblioteca. El sol es mou, les hores passen i ell segueix
llegint. El sol s'en va i es fa de nit. El senyor Terras
marxa de la biblioteca i l'habitació queda a les fosques.

(CONTINUA)

Unes hores després la llum torna a entrar pels finestrals de la biblioteca i il·lumina l'habitació. El senyor Terras torna a asseure's a la butaca a llegir. El dia avança i, mentre el rellotge toca les dotze, una minyona truca la porta de la biblioteca. El senyor Terras s'aixeca i s'acosta fins la porta. L'obre.

MINYONA

Senyor Terras, un home ha arribat. Demana per vostè.

FRANCESC TERRAS

Molt bé, gràcies.

22 EXT. JARDINS DELS TERRAS - DIA

Fa fred i les fulles dels arbres són de colors torrats, és tardor. El senyor Terras, amb la pipa a la mà, i en Terenci caminen tranquil·lament.

FRANCESC TERRAS

Com ja deus saber, en Joan em va deixar en herència la impremta.

TERENCI

És clar que ho sé! Tothom en parla! Et deu haver fet molta il·lusió, oi?

FRANCESC TERRAS

Somrient) No t'ho nego pas, ja em coneixes. Escolta, d'aquí unes setmanes la instal·laran als soterranis de la casa i m'agradaria començar el més aviat possible.

S'aturen.

FRANCESC TERRAS

Com ja et deus ensumar, et vull proposar de publicar aquell recull d'històries que guardes en un calaix des de fa tant de temps. Què et semblaria, Terenci?

El senyor Terras xucla la pipa.

TERENCI

Bé, no et puc negar que sempre fa il·lusió poder publicar un llibre, per insignificant que sigui, però t'he de ser completament sincer. La veritat és que ultimament viatjo molt

(MÉS)

(CONTINUA)

TERENCI (continua)
 sovint a Madrid per temes de feina i seria convenient no envolicar-me en la publicació d'un llibre. T'ho agraeixo, però ho veig difícil. Una publicació requereix temps i diners, i les dues coses em manquen.

Una pausa. Finalment, en Francesc posa la mà a l'espatlla d'en Terenci.

FRANCESC TERRAS
 Terenci, si és cosa de diners, jo mateix puc pagar una quantitat del cost de la publicació. No seria un sacrifici massa gran.

TERENCI
 (Mirant a en Francesc als ulls)
 De veritat, em sap greu, però millor que ho deixem córrer, Francesc.

FRANCESC TERRAS
 Bé, és una llàstima, estic segur que hauria estat tot un èxit...

TERENCI
 No insisteixis, amic meu, saps que un no és un no.

23 INT. MENJADOR DE LA CASA DE L'ELGIO - DIA

L'ELGIO (35) llegeix un llibre a la taula del menjador. Està envoltat de figures que representen monuments arquitectònics clàssics: l'Arc de Triomf de Constantí, el Coliseu i d'altres. A la pàgina que llegeix hi ha imprès un dibuix d'un mosaic de testel·les romà.

MARE DE L'ELGIO
 (Fora de pla)
 Elgio, t'ha arribat un paquet!

L'Elgio s'aixeca de la cadira i es dirigeix a la porta d'entrada de la casa. La seva mare tot just l'està tancant.

MARE DE L'ELGIO (A CONTINUACIÓ)
 Aquí el tens.

La senyora li dona el paquet a l'Elgio. Ell l'agafa.

ELGIO
Gràcies, Mare.

Es dirigeix altre cop a la taula del menjador on era abans.

S'asseu i treu el llibre del seu davant. Posa el paquet sobre la taula. L'obre i en treu una petita caixa, que també obre. A dins hi ha uns fulls de paper i una carta ensobrada. L'obre i la comença a llegir.

ELGIO
(Llegint la carta)
Apreciat Elgio, ...

24 INT. DESPATX DE L'ARSEN - A CONTINUACIÓ

L'ARSEN (40) escriu la carta que està llegint l'Elgio. No es veu el rostre de l'Arsen en cap moment. Només les mans i el cos.

ARSEN (VEU EN OFF)
Em dirigeixo a vostè perquè ens trobem a la mateixa situació.

Es mostra l'estudi de l'Arsen, decorat amb retrats de familiars seus i amb les parets cobertes de moqueta. Després es mostren les seves mans escrivint la carta. Porta uns anells d'or als dits i sobre l'estudi hi ha plomes i objectes diversos que demostren el seu alt poder adquisitiu.

ARSEN (VEU EN OFF)
Ens manquen els diners... En aquest paquet hi ha el manuscrit del llibre que he escrit.

25 INT. MENJADOR DE LA CASA DE L'ELGIO - A CONTINUACIÓ

L'Elgio agafa els papers que hi ha dins la caixa. Al primer paper hi posa el títol del llibre: Iluro. Els deixa sobre la taula i continua llegint la carta.

26 EXT. CARRER DE MATARÓ - A CONTINUACIÓ

L'Arsen camina per un carrer fosc de Mataró. Es mostra d'esquenes a la pantalla, no se li veu el rostre.

ARSEN (VEU EN OFF)
El meu objectiu era publicar el llibre i recuperar la riquesa que un dia vaig tenir.

L'Arsen entra a la impremta d'en Joan Vives. Tots dos parlen. En Joan fa que no amb el cap.

(CONTINUA)

ARSEN (VEU EN OFF)

Però la impremta de la ciutat mai l'ha volgut publicar, potser perquè no sóc arqueòleg. I tenen raó, m'ho he inventat tot! Però això no és rellevant...

27 EXT. CASA DE'N TEREICI - A CONTINUACIÓ

L'Arsen parla animadament amb en Terenci. No es veu el rostre de l'Arsen. Li dona una carta a en Terenci.

ARSEN (VEU EN OFF)

Acaba d'obrir una nova impremta a la ciutat, així que m'he vist obligat a fer fora tots aquells que s'interposen al meu camí per publicar el llibre que tens al davant.

28 INT. DORMITORI DE L'EUDALD GUALVA - A CONTINUACIÓ

L'home està estès a terra amb un fort cop al cap. Li surt sang.

29 INT. DESPATX DE L'ARSEN - A CONTINUACIÓ

L'Arsen continua escrivint la carta per l'Elgio.

ARSEN (VEU EN OFF)

Ara el senyor Terras es veurà obligat a acceptar la primera oferta que se li posi al davant. I aquí entres tu en joc.

30 INT. MENJADOR DE LA CASA DE L'ELGIO - A CONTINUACIÓ

L'Elgio llegeix amb el nas arrufat la carta, preocupat i interessat alhora.

ELGIO

(llegint la carta)

Aconseguiré que publiqui el llibre i ho tindrà tot...
Arsen...

Deixa la carta a la caixa d'on l'havia tret i es posa les mans a la cara. A continuació agafa els papers on hi ha escrit el llibre i corre cap a la seva habitació. Treu una maleta de sota el llit, la tira sobre el matalàs i l'obre. A dins i llença el manuscrit del llibre.

31 INT. BIBLIOTECA DE FRANCESC TERRAS - DIA

El senyor Terras està assegut a la butaca de la seva biblioteca, llegint el setmanari. Es veu un titular on hi posa: "Morta una jove per una malaltia desconeguda". Passa de pàgina. Un altre titular: "Diligència incendiada a la Riera". Comença a passar pàgines ràpidament.

FRANCESC TERRAS
Impremta... Impremta

Segueix passant pàgines buscant la notícia de la impremta.

FRANCESC TERRAS
Impremta Vives...

Quan s'adona que la notícia que busca no és al setmanari el tanca i mira la data de publicació: 22 de setembre de 1890. Llavors s'aixeca de la butaca i llença el setmanari a la llar de foc que té al davant. El setmanari es crema. Surt de la biblioteca i es queda dret a l'escala.

FRANCESC TERRAS
(cridant)
Montserrat!

Ningú respon.

FRANCESC TERRAS
(cridant)
Montserrat?

La Montserrat treu el cap per sobre la barana del pis superior i mira pel forat de l'escala.

MONTSERRAT TERRAS
Què vols, Francesc?

La Montserrat baixa les escales fins on és ell.

FRANCESC TERRAS
Estava llegint el setmanari, saps? I resulta que era del mes passat! Com és que no m'has donat cap edició posterior? Els has llençat? No sé per què no agafo jo mateix els...

MONTSERRAT TERRAS
(el talla)
Francesc! No he llençat res, jo. No hi ha cap impremta que pugui editar el setmanari local. No se n'ha fet cap més a partir del dia de la mort d'en Joan.

El senyor Terras es queda callat davant seu. Se la mira amb els ulls ben oberts i somrient.

(CONTINUA)

FRANCESC TERRAS

Ara torno.

El senyor Terras surt corrents i baixa les escales amb pressa. Agafa el barret de copa del penjador i obre les portes de sortida de la casa amb un cop fort i para una diligència que passa pel carrer.

FRANCESC TERRAS

Perdoni, perdoni. Necessito anar a la plaça Santa Anna, ràpid.

CONDUCTOR DE LA DILIGÈNCIA

Però vostè qui...

FRANCESC TERRAS

Au, va, no faci preguntes, no li portaré cap maldecap.

El senyor Terras puja ràpidament a la diligència i el conductor esperona els cavalls.

32

EXT. JARDINS DELS TERRAS - DIA

Es mostren els jardins dels Terras, que han estat cuidats per la Montserrat i les minyones i es veuen bells i amb plantes de fulles de tots colors. La Montserrat està tallant unes fulles de la buguenví·lea del jardí. Vesteix amb uns guants de ganxet blancs. Les tracta amb minuciositat, amb delicadesa. Es mira les fulles que cauen a terra sospira. Para de tallar. Rumia durant uns instants però des seguida s'obliga a continuar podant l'arbre. Quan ha tallat dues fulles més es torna a parar. Llença les tisores de podar a la sorra i es treu els guants blancs. També els tira al jardí. Es gira i camina ràpidament cap a l'interior de la casa, decidida. Puja les escales de marbre que duen als pisos superiors i es planta davant les portes de la biblioteca. Col·loca una mà a cada porta. Li tremolen. Finalment les empeny i s'obren. Per primera vegada a la vida pot veure l'interior de la biblioteca, i es queda meravellada davant la quantitat de prestatgeries que hi ha. Està sumida en la penombra. Comença a avançar entre elles acarant els llibres. Un dels llibres que toca cau a terra. S'atura i s'ajup per agafar-lo. El llibre és "Madame Bovary". L'obre i passa les pàgines ràpidament. En llegeix algunes paraules com: dona, llibertat, amigues, marit, ... S'aixeca amb el llibre a les mans i l'observa. Llavors, ràpidament, se'l guarda sota el vestit, amagat. Surt de la biblioteca i tanca les portes.

33 EXT. PLAÇA SANTA ANNA DE MATARÓ - DIA

Ràpidament el carro arriba a la plaça i el senyor Terras baixa del carro. Es troba envoltat de moltíssima gent, la plaça és plena. Ell camina ràpid entre la gent i fins i tot els dóna cops a les espatlles. S'abaixa el barret fins a l'alçada dels ulls perquè no el reconeixin. Finalment arriba a una casa que té la façana bellament decorada amb ornaments d'or i una gran porta de fusta amb picaportes de plata. Pica la porta tres vegades. Obre la porta una minyona.

FRANCESC TERRAS

Bon dia, vinc a veure el propietari del setmanari...

El senyor Terras fa moure la minyona amb el braç i entra a la casa.

MINYONA

Disculpi, senyor, però ningú li ha donat permís per entrar a...

EUDALD GUALVA

Senyor Terras, l'estava esperant.

Darrera el senyor Terras apareix l'EUDALD GUALVA (60), el propietari del setmanari de Mataró. No té cap cavell al cap però sí que té un bigoti molt espès de pels negres. En Francesc es gira i l'observa.

EUDALD GUALVA

Vingui, anem al despatx.

El senyor Gualva es dirigeix a una habitació que hi ha a prop i en Francesc el segueix. Entren a l'habitació.

34 INT. DESPATX DE L'EUDALD GUALVA

L'interior del despatx del propietari del setmanari està decorat amb retrats i les cadires estan tapissades amb un teixit de vellut vermell. Els personatges estan envoltats de mobles rics. L'Eudald s'asseu darrera la taula del despatx.

EUDALD GUALVA

Bé, senyor Terras, vosté és el nou propietari de la impremta d'en Joan, m'equivoco?

FRANCESC TERRAS

En res, senyor...

EUDALD GUALVA

Gualva, el meu cognom és Gualva.

(CONTINUA)

FRANCESC TERRAS

Perfecte...

EUDALD GUALVA

Com ja deu saber, l'edició del meu setmanari s'ha quedat... estroncada, després de la mort d'en Joan.

FRANCESC TERRAS

M'ho temia. Sóc lector usual del seu gran setmanari, una bona ajuda per informar-se del que passa...

EUDALD GUALVA

(el talla)

No cal que m'ensaboni, senyor Terras, sé prou bé la qualitat del meu setmanari.

FRANCESC TERRAS

Bé, no volia, ...

EUDALD GUALVA

És igual.

El senyor Gualva pren una ampolla de vidre que hi ha a prop i se serveix una copa de rom.

EUDALD GUALVA

(bevent de la copa)

Per què és aquí?

FRANCESC TERRAS

Li ofereixo els meus serveis.

EUDALD GUALVA

M'ho temia. Per quan?

FRANCESC TERRAS

Què... què vol dir?

EUDALD GUALVA

Que quants diners li hauré de pagar! Bé, és igual, n'hi ofereixo cinc-centes al mes. Què li sembla? Accepta, o segueix buscant algú que vulgui utilitzar la seva impremta?

Els senyor Terras s'ho pensa. No gaire convençut assenteix amb el cap.

FRANCESC TERRAS

Accepto. El seu setmanari tornarà a ser publicat cada dilluns, senyor.

(CONTINUA)

EUDALD GUALVA

Molt bé, li agraeixo que hagi vingut, senyor Terras.

Lavors el senyor Gualva li assenyala la porta de sortida a en Francesc. El senyor Terras s'aixeca i surt per la porta.

35 INT. HABITACIÓ DELS TERRAS - DIA

La Montserrat està asseguda al llit llegint "Madame Bovary". Se senten unes passes que s'acosten. S'aixeca ràpidament i guarda el llibre en un calaix. Es queda dreta al centre de l'habitació. Entra el senyor Terras.

FRANCESC TERRAS

Què hi fas, aquí, dreta?

MONTSERRAT TERRAS

(nerviosa)

No res, m'acabava d'aixecar del llit...

FRANCESC TERRAS

Ah, bé... Cap problema. Vine, baixa, us he de donar una notícia molt important.

36 INT. SALA DELS TERRAS - A CONTINUACIÓ

Els senyors arriben a la sala on els esperen les minyones.

MINYONA

Què hi ha, senyor?

FRANCESC TERRAS

(a les minyones)

Seieu, seieu. (a la Montserrat)
Seu, Montserrat.

Algunes minyones s'asseuen, d'altres es queden dempeus. La senyora Terras s'asseu a una cadira.

FRANCESC TERRAS

Fa una estona he parlat amb el propietari del setmanari, el senyor Gualva, i li he proposat d'editar el seu setmanari a la meva impremta...

MINYONA

I què us ha dit?

(CONTINUA)

FRANCESC TERRAS

Doncs, evidentment, ha acceptat la meua oferta! (mostrant un somriure forçat) Sí, la meua oferta...

Les minyones que estaven assegudes s'aixequen i el feliciten. Algunes l'aplaudeixen. La senyora Terras es queda asseguda i amb un rostre poc alegre.

MONTSERRAT TERRAS

(amb un somriure una mica fingit)

Felicitats, Francesc.

Algunes minyones segueixen felicitant el senyor Terras, s'intueix que li fan preguntes.

FRANCESC TERRAS

I és clar, que em fa il·lusió. El somni de la meua vida complert! Publicar el que vulgui i quan vulgui! Una meravella!

Les minyones reprenen les seves tasques.

FRANCESC TERRAS

(per si mateix)

Tot va bé!

37

INT. ESTUDI DELS TERRAS - VESPRE

La senyora Terras està asseguda a una cadira llegint Madame Bovary. Li queden poques pàgines per acabar el llibre. Està tensa. Se senten unes passes que s'acosten. Amb un moviment ràpid fica el llibre sota el vestit i es queda asseguda. Al cap d'uns moments entra una minyona al despatx.

MINYONA

Disculpi, senyora, no sabia que era aquí...

MONTSERRAT TERRAS

No es preocupi, faci el que hagi de fer.

La minyona, de puntetes, agafa un estri de neteja que hi ha sobre una taula. Torna a marxar. Quan ja no hi és la senyora Terras treu el llibre d'on l'havia amagat i continua llegint. Acaba la última pàgina i tanca el llibre amb força. Fa un sospir i es queda mirant el no-res. Llavors, decidida, s'aixeca, guarda el llibre en un calaix i abandona l'estudi. Puja les escales de marbre i es queda dreta davant les portes de la biblioteca del seu marit. Aixeca una mà tremolosa i, quan està a punt de picar a les

(CONTINUA)

portes, la baixa. Abaixa el cap i fa mitja volta. Baixa un esglaó. Però es torna a girar i pica a la porta dues vegades. Es queda dreta esperant, amb la mà tremolosa.

FRANCESC TERRAS
(des de l'interior)
Ara surto.

Al cap d'un moment el senyor Terras obre una mica les portes i surt pel petit espai.

MONTSERRAT TERRAS
Francesc, necessito que això canviï, hi he pensat molt.

FRANCESC TERRAS
Digues, què passa, Montserrat?

El senyor Terras li agafa una mà. Ell li retira amb un moviment suau. El senyor Terras està sorprès.

MONTSERRAT TERRAS
Francesc, fa un temps vaig llegir... vaig llegir una notícia que parlava sobre un llibre... Madame Bovary. L'has llegit?

FRANCESC TERRAS
Sí, sí que l'he llegit.

MONTSERRAT TERRAS
I... i què en penses?

FRANCESC TERRAS
Bé, sens dubte Flaubert és un autor que mira cap al futur i es preocupa per... per la dona...

La senyora Terras no pot aguantar les llàgrimes.

MONTSERRAT TERRAS
N'has après alguna cosa?

Es gira i dóna l'esquena a en Francesc.

FRANCESC TERRAS
(disgustat)
Montserrat... Evidentment n'he extret conclusions que... que pel que veig hauria d'aplicar...

La Montserrat s'asseu al sofà que hi ha al replà de l'escala.

MONTSERRAT TERRAS
Francesc, això no és el que m'esperava quan ens vam conèixer.
(MÉS)

MONTSERRAT TERRAS (continua)

Em veia casada, i feliç amb el
meu espòs, i cuidant una filla!
(cridant) M'agradaria sortir
d'aquesta presó que és casa meva,
però només puc anar pel carrer
sola quan em deixes, i això no és
mai...

Es posa les mans a la cara, tremolosa. Sanglota.

FRANCESC TERRAS

Montserrat no...

MONTSERRAT TERRAS

(tallant-lo i mirant-lo)
M'agradaria llegir, però no em
deixes agafar cap llibre...
Viatjar... com són els països
veïns? No ho sabré mai...

Silenci. En Francesc està trasbalsat i es mostra tocat per
les paraules de la Montserrat. Disgustat amb sí mateix,
trist, a punt de plorar, nerviós.

MONTSERRAT TERRAS

Francesc, et suplico que em
deixis prendre decisions sobre la
meua vida.

En Francesc es deixa caure de genolls a terra.

FRANCESC TERRAS

(mirant el terra)
Em pensava que eres feliç...

La mira amb tristesa.

FRANCESC TERRAS

(estirant-se els cabells cap
enrera)
Però no puc... Mira enrera!
Sempre ha estat la vostra feina,
cuidar la casa i els nens...
Enlloc estaràs millor que aquí, a
casa teva, a casa nostra...

En Francesc s'incorpora lleugerament i li agafa les mans a
la Montserrat.

FRANCESC TERRAS

Què passaria si la gent veiés que
ets al carrer i jo no vaig amb
tu? (somriu mentre sospira) Es
pensarien que festejes un altre
home... No ens ho podem permetre,
ara. Ja t'ho vaig dir, tindrem un

(MÉS)

(CONTINUA)

FRANCESC TERRAS (continua)
fill, un llibre que serà el
nostre llegat, Montserrat.

Ella li retira les mans i s'aixeca del sofà. Se'l mira molt decebuda i, al cap d'uns instants, comença a baixar les escales. En Francesc es queda agenollat a terra amb les mans entre les cames.

38 INT. BIBLIOTECA DE FRANCESC TERRAS - NIT

En Francesc Terras està mal assegut a la butaca de la biblioteca. No llegeix. Mira el no res. Es posa una mà al front i se'l frega. Respira fons i arronsa les celles. De sobte se sent el soroll d'un carro que passa pel carrer. Para atenció i s'aixeca. S'acosta als finestrals de la biblioteca i obre una mica les cortines que tapen els vidres. Veu com un home baixa de la diligència i es dirigeix a casa seva. Es gira bruscament i es dirigeix a la porta de sortida de la biblioteca. Abans de sortir agafa una bata negra i se la posa. Surt corrent i baixa les escales saltant alguns esglaons. Se sent com algú pica la porta d'entrada a la casa. Arriba a la porta i l'obre. Hi ha un home dret amb barret de copa i robes negres. Abans que digui res, el senyor Terras el fa moure una mica i mira al seu darrere.

FRANCESC TERRAS
Aquella diligència significa
mort. Qui, aquest cop? Algun
familiar llunyà?

El desconegut es treu el barret de copa. Per uns moments no diu res. El senyor Terras mou el cap i el mira de reüll, interrogant-lo.

HOME DE NEGRE
Senyor Terras, li comunico que fa
unes hores han trobat el senyor
Gualva, mort a casa seva. Bona
nit, senyor.

L'home es torna a posar el barret, es gira i camina fins la diligència. Francesc Terras entra a casa, tanca la porta i s'asseu a terra. L'esquena contra la porta. Mira al sostre de la casa i tanca els ulls, abatut.

39 INT. MENJADOR DELS TERRAS - MATÍ

La senyora Terras es dirigeix a la cuina. Vesteix un vestit blanc amb estampat de flors, una pamela de color cru i uns guants delicats a les mans. Obre les portes petites que duen a la cuina. A dins hi ha les miyones. Respira fons per sentir l'olor de la cuina.

(CONTINUA)

MONTSERRAT TERRAS
Quina bona olor!

Una minyona passa per davant seu i li somriu.

MONTSERRAT TERRAS
(a la minyona)
Mercè, saps on és en Francesc?

MERCÈ
A la biblioteca, com sempre,
senyora.

La senyora Terras reflexiona uns instants.

MONTSERRAT TERRAS
(seriosa)
D'acord. Seré a l'habitació fins
a l'hora de dinar, no em molesteu
si us plau.

Tanca les portes de la cuina i es gira. Comença a caminar cap a la porta de sortida de la casa. Hi arriba i posa els dits delicadament al pom de la porta. Se'l mira uns segons. Respira fons. Gira el pom amb molta delicadesa per no fer soroll. Surt al portal i torna a tancar sense discretament. Es gira i mira el carrer. Posa un peu sobre les llambordes del carrer i, després, l'altre. S'atura i mira enrera, a casa. Uns moments després, esbossa un somriure lleu i comença a caminar pel carrer, sola. Arriba al carrer perpendicular i es troba molta gent que puja i baixa, se sent molta gent parlant, un gran murmurí, i nens i nenes que criden. N'hi passen un parell pel costat i li donen un cop, ella somriu. De sobte es troba envoltada d'homes i dones que són feliços, riuen, somriuen, parlen els uns amb els altres. Un home li dona un cop.

HOME
Disculpi.

Ella li somriu en motiu d'agraïment per la disculpa. De sobte, una mà se li posa a l'espatlla.

EMMA (FORA DE PLA)
Montserrat! (riu) Quant de temps
feia que no ens veiem?

La Montserrat es gira i quan la veu, posa una cara de sorpresa. Riuen i s'abracen efusivament.

MONTSERRAT TERRAS
Emma! Des del meu casament no ens
haviem vist més! T'ho pots
creure?

La Montserrat riu i li agafa la mà. Comencen a caminar juntes.

EMMA

Com està, en Francesc? No se'l veu gaire pel carrer. Deu estar molt enfeinat amb la impremta. Tothom sap que l'heu heretat!

MONTSERRAT TERRAS

(seriosa altre cop)

Sí, està molt enfeinat amb la impremta i llegint a la biblioteca... I a en Julià, com li va la feina?

EMMA

Molt bé! Té tants pacients per atendre que li falta temps!

Riu.

EMMA

Això sí, tenim sort que durant l'estiu podem viatjar.

MONTSERRAT TERRAS

Tant de bo jo pugués!

EMMA

Aquest estiu vam estar a Londres! És preciosa!

Les dues dones continuen caminant i parlant pel carrer, envoltades de persones que gaudeixen del matí.

40

EXT. CARRER ARGENONA DE MATARÓ - UNS MINUTS DESPRÉS

La Montserrat torna cap a casa. De sobte veu un home d'uns trenta anys que camina pel carrer mirant les façanes de les cases. És l'Elgio. Porta una maleta amb el seu equipatge i vesteix un barret de copa de pell clara. El noi veu la senyora Terras i s'hi acosta.

ELGIO

Perdoni, sap on és la casa dels Terras? He arribat a la ciutat i vaig una mica perdut.

La senyora Terras el mira amb admiració.

MONTSERRAT TERRAS

Qui és, vostè? Sóc la senyora Terras, l'esposa d'en Francesc Terras.

ELGIO

Ah! Quina casualitat! Precisament és a ell a qui busco.

(CONTINUA)

MONTSERRAT TERRAS
(somrient-li)
Acompanyi'm, el portaré a casa.

41 INT. ESTUDI DELS TERRAS - DIA

L'Elgio espera els senyors Terras assegut a una cadira de l'estudi. Està molt nerviós, bufa i li tremolen les mans. S'ha tret l'americana i mostra una camisa blanca. Té la maleta al terra, al costat de la cadira. De sobte el senyor Terras i la senyora Terras entren a l'estança.

FRANCESC TERRAS
(a l'Elgio)
És vostè qui em busca?

L'Elgio s'aixeca de la cadira. Li costa mantenir la mirada als ulls d'en Francesc.

ELGIO
Jo mateix. El meu nom és Elgio, i des d'Itàlia li porto una oferta que no podrà refusar. És allà dins. (senyala la maleta)

El senyor Terras l'agafa de les espatlles.

FRANCESC TERRAS
(amb to molt amable)
No sap com m'alegro de sentir-lo, senyor Elgio.

L'Elgio s'ajup i agafa la maleta. La posa sobre un sofà i l'obre. A sobre la roba ben plegada hi ha el manuscrit.

ELGIO
(senyalant el llibre)
Això, senyor Terras, són molts anys d'investigació i esforços.

El senyor Terras agafa els papers que hi ha a la maleta i els fulleja. Els mira amb els ulls com unes taronjes.

ELGIO
Iluro, aquest és el títol provisional de l'obra. Tota la història de la seva ciutat en un llibre.

Es gira i mira la senyora Terras, que està dreta al costat de la porta.

ELGIO
Tothom vol saber d'on ve per saber on anar.

(CONTINUA)

Somriu a la senyora Terras. El senyor Terras segueix fullejant. Enrotlla els papers i se'ls guarda sota el braç.

FRANCESC TERRAS

No li nego que és una oferta molt temptadora, Elgio. Me'l llegiré i li comunicaré la meva decisió.

El senyor Terras es gira i marxa cap a la biblioteca.

ELGIO

(quan el senyor Terras és a punt de sortir)

Senyor!

El senyor Terras s'atura d'esquenes a ell.

(continua)

Li vull demanar un favor. Acabo d'arribar de Florència i...

MONTSERRAT TERRAS

(el talla)

Allotjis a casa nostra, Elgio.

El senyor Terras la mira i reflexiona.

FRANCESC TERRAS

Que així sigui.

Marxa de l'habitació.

42 INT. BIBLIOTECA DE FRANCESC TERRAS - TARDA

El senyor Terras observa assegut a la butaca el manuscrit del llibre que li ha entregat l'Elgio. Està seriós i concentrat. De sobte algú pica la porta de la biblioteca.

MINYONA

(des de fora la biblioteca)

Senyor, han arribat.

El senyor Terras aixeca el cap i mira la porta.

43 EXT. CARRER ARGENONA DE MATARÓ - A CONTINUACIÓ

Desenes d'homes forçuts transporten les peces de la impremta. Duen grans tubs de ferro negre i engranatges, caixes de paper, pots de tinta, ... Els baixen als soterranis de la casa dels Terras. Es passen peces una a una i munten les màquines. Al final, als soterranis de la casa hi queda instal·lat tot el que es necessita per començar a imprimir.

44 INT. SOTERRANIS DE LA CASA DELS TERRAS - A CONTINUACIÓ

El senyor Terras obre la gran porta de fusta dels soterranis. Es veu des del seu darrere com observa les màquines que omplen l'habitació enorme i com, a continuació, passeja entre elles acariciant-les. Quan arriba al final s'acosta a un engranatge i el besa. Somriu.

45 INT. MENJADOR DELS TERRAS - NIT

Els Terras i l'Elgio estàn asseguts a la taula, sopant. Les minyones serveixen els plats plens de guisats. L'Elgio observa bocavadat la voluptuositat del sopar: vaixel·la de porcel·lana, coberts de plata, menjar exquisit, minyones servint els senyors, ...

FRANCESC TERRAS

I, d'on ha dit que era vostè?

El senyor Terras es posa un tros de guisat a la boca. L'Elgio, que estava a punt de fer el mateix, s'atura per respondre la pregunta.

ELGIO

De la vella ciutat de Florència, senyor.

L'Elgio somriu, orgullós.

FRANCESC TERRAS

I què hi fa, aquí?

L'Elgio se'l mira i es pensa la resposta.

ELGIO

Bé, des que...

S'escura la gola. L'incomoda la pregunta.

ELGIO (CONTINUA)

Des de petit m'ha interessat l'arqueologia, com al meu pare, així que vaig decidir estudiar-la a la universitat. Quan vaig sortir-ne vaig acompanyar el meu pare a unes excavacions aquí, a Mataró.

Veü de la copa de vi que té al davant. Pensa com continuar.

ELGIO (CONTINUA)

Des de llavors he tornat diverses vegades, i ara he escrit un llibre de la seva història.

(CONTINUA)

Es mira la senyora Terras i li somriu.

ELGIO (CONTINUA)
Vaig sentir que havia de divulgar
tot el que havia descobert
mitjançant un...

FRANCESC TERRAS
(el talla)
Un llibre!

ELGIO
Exactament, el que li he donat.

El senyor Terras riu, agafa la copa i l'alça,
felicitant-lo.

ELGIO
Un conegut em va dir que la
impremta obria d'aquí poc i...
aquí em tenen!

Talla un tros de guisat i se'l posa a la boca.

FRANCESC TERRAS
(somrient)
Fantàstic!

46 INT. ESCALES DE LA CASA DELS TERRAS - UNS MINUTS DESPRÉS

La Montserrat i l'Elgio arriben al replà del primer pis i
s'aturen. L'Elgio porta la maleta a la mà.

MONTSERRAT TERRAS
I aquest és el primer pis de la
casa.

L'Elgio observa les portes de fusta que té al costat.

ELGIO
(senyalant les portes)
És la meva habitació?

S'hi acosta i posa la mà al pom.

MONTSERRAT TERRAS
(Exaltada)
No! No hi pot entrar.

L'Elgio reitra la mà del pom, sorprès.

MONTSERRAT TERRAS
Ni vostè ni ningú. És la
biblioteca d'en Francesc, està
prohibit entrar-hi. Sempre que el
busqui el trobarà aquí, sembla
que no hi hagi res més al món...

(CONTINUA)

L'Elgio fa una ganyota.

ELGIO
I quina és la raó d'aquesta norma?

MONTSERRAT TERRAS
Ningú vol que conegui el seu cervell.

L'Elgio fa cara d'estranyat.

MONTSERRAT TERRAS
Sí, aquesta és la seva teoria: els seus llibres són el seu cervell, i no vol que ningú hi entri.

La senyora Terras somriu i posa els ulls en blanc. Llavors l'Elgio se li acosta i li posa els llavis molt a prop de la orella.

ELGIO
Vostè hi ha entrat, oi?

L'Elgio li somriu. La senyora Terras es mostra nerviosa.

MONTSERRAT TERRAS
Au... vinga, seguim pujant.

Segueixen pujant l'escala.

MONTSERRAT TERRAS
Ah, una última cosa, senyor...

ELGIO
(la talla)
No cal que em tracti d'aquesta manera! Digui'm Elgio!

La Montserrat somriu i es posa vermella.

MONTSERRAT TERRAS
D'acord, Elgio. El que jo anava a dir és que d'aquí uns dies anirem a la Cerdanya. Al meu marit li encanta llegir a l'aire lliure i allà llegirà el seu escrit.

Arriben al segon pis. La Montserrat obre les portes de l'habitació que hi ha i hi entren. L'Elgio deixa la maleta sobre el llit, que té un capçal de fusta de seqüoia molt luxós i un cobrellit de fils daurats.

MONTSERRAT TERRAS
Aquesta serà la seva habitació, però de totes maneres li volia oferir...

L'Elgio aixeca les celles i la mira somrient.

MONTSERRAT TERRAS

(mig rient)

Et volia oferir una habitació a la Cerdanya, amb nosaltres. Així podràs descobrir els Pirineus.

L'Elgio s'asseu al matalàs. Somriu.

ELGIO

Ah, els Pirineus! N'he sentit molt a parlar!

Li desapareix el somriure i arronsa les celles.

ELGIO

Però, ho lamento, m'he de quedar aquí...

Pensa que dir.

ELGIO

Abans de venir vaig concertar unes visites... a un museu de Barcelona...

La Montserrat està sorpresa i una mica disgustada.

MONTSERRAT TERRAS

Ah, doncs fes el que hakis de fer.

La Montserrat li somriu lleument i marxa de l'habitació capcota.

47 EXT. PORTAL DE LA CASA DELS TERRAS - DIA

El senyor Terras, la Montserrat i l'Elgio estan a l'entrada de la casa. En Francesc i la Montserrat estan preparats per marxar a la Cerdanya, abrigats amb robes d'hivern i les maletes al terra, a punt per agafar-les. Surten un parell de minyones de la casa.

FRANCESC TERRAS

(assenyalant l'Elgio)

Tracteu-lo com si fos jo el que es queda!

MINYONA

No ho dubti, senyor, se sentirà com a casa seva.

ELGIO

(somrient)

No ho dubto!

(CONTINUA)

El senyor Terras abandona l'escena per pujar a la diligència que els espera al carrer.

ELGIO
(a la Montserrat)
Gaudiu del descans, el
necessiteu.

La senyora Terras es posa vermella i, sense dir res, agafa la maleta i puja a la diligència. Els cavalls comencen a avançar mentre, al carrer, les minyones i l'Elgio miren com el carro s'allunya.

48 EXT. CARRER DE MATARÓ - DIA

El carro avança pels carrers de Mataró i surt de la ciutat.

49 EXT. BOSC - TARDA

El carro travessa el camí de sorra pel mig d'un bosc, de camí a Puigcerdà.

50 EXT. POBLE - DIA

El carro passa per un poble petit de la cerdanya. Els cavalls treuen vapor pel nas, fa fred.

51 EXT. JARDINS DE LA CASA DELS ROURE - NIT

Als jardins de casa seva, l'ISIDRE ROURE (50) i la seva esposa, la VICTÒRIA TERRAS (45), esperen els Terras. Finalment veuen com s'acosta el carro. S'atura davanat seu i en baixen els senyors Terras.

VICTÒRIA
Benvinguts!

ISIDRE
Un any és massa temps! Recordeu
que ens podeu visitar durant tot
l'any!

La Montserrat abraça la Victòria i l'Isidre, com a gest de benvinguda. El senyor Terras els dóna la mà, distant.

52 INT. MENJADOR DELS ROURE - NIT

El senyor Terras, la Montserrat, la Victòria i l'Isidre estan asseguts a taula, han acabat de sopar.

FRANCESC TERRAS

Tieta(mira la Victòria), com ja
has vist durant l'últim mes no
t'he enviat cap carta...

Ella aixeca les celles i el mira somrient.

VICTÒRIA

Ja m'he acostumat a que parlis
més als llibres que a mi... (riu)

FRANCESC TERRAS

Victòria, ho he fet per una bona
raó! (una mica enfadat) Parlant
de llibres...

S'escura la gola. Està improvisant el discurs.

FRANCESC TERRAS

(neguitós)

He heretat una impremta i ara
seré... creador de llibres! Bé,
els editaré, que jo sóc més de
llegir que d'escriure.

La senyora Terras somriu, una mica forçada.

MONTSERRAT TERRAS

(fent una mica de teatre amb
els braços)

Tenen davant vostre... al
propietari de la Impremta Terras!

La Victòria i l'Isidre s'aixequen i el feliciten amb
aplaudiments.

VICTÒRIA

Felicitats, Francesc!

L'Isidre aixeca una copa de vi en honor seu.

FRANCESC TERRAS

Això vol dir que (irònicament)
malgrat els meus grans esforços
per no portar cap llibre i gaudir
de la vostra companyia... M'he
emportat feina, i em passaré els
següents dies perdut per la
muntanya, llegint.

ISIDRE

(somrient)

Com sempre, vaja...

53 EXT. BOSC DE LA CERDANYA - MATÍ

El senyor Terras està estirat a l'herba del bosc i recolzat en un arbre. Està llegint el manuscrit del llibre "Iluro", de l'Elgio. La camara va girant al seu voltant mentre el temps avança.

FRANCESC TERRAS

No ho entenc...

El sol es mou i arriba la tarda i, després, el vespre.

FRANCESC TERRAS

(preocupat)

Com pot ser?

El sol s'està ponent quan s'aixeca. Es passa la mà pels cabells, tanca els ulls i fa un llarg sospir. Comença a caminar cap a casa.

54 INT. MENJADOR DELS TERRAS - NIT

L'Isidre, la Victòria i la Montserrat estàn asseguts al menjador de la casa. L'Isidre lleigeix mentre la Montserrat i la Victòria parlen i riuen. De cop en Francesc entra donant un cop de porta. Llença els papers sobre la taula del menjador i s'asseu a una cadira. Recolza el braç en un genoll i es posa la mà a la barbata, com rumiant.

MONTSERRAT TERRAS

Has llegit el llibre de l'Elgio?

Llavors, a mode d'aclaració, mira la Victòria.

MONTSERRAT TERRAS (A CONTINUACIÓ)

És l'arqueòleg que li ha proposat publicar el llibre.

FRANCESC TERRAS

(amb la mirada perduda)

Sí, però hi ha alguna cosa que no lliga... (s'aixeca de la cadira i es queda dret, mirant el no res). Els altres llibres expliquen processos diferents.

Mira directament la Montserrat.

FRANCESC TERRAS

Segons ell, els romans van conquerir la Península i van aniquilar-ne la població. Però he llegit llibres que defensen que els autòctons no van mostrar oposició a la invasió... Una de

(MÉS)

(CONTINUA)

FRANCESC TERRAS (continua)
 les dues versions menteix... I sé
 quina...

MONTSERRAT TERRAS
 N'estàs segur?

FRANCESC TERRAS
 (amb els ulls ben oberts)
 Evident! Qui s'hauria atrevit a
 mostrar oposició als poderosos
 exèrcits romans? No hauria estat
 millor acceptar la conquesta de
 bon grat?

Silenci. El senyor Terras reflexiona. L'Isidre s'ho mira
 encuriós.

FRANCESC TERRAS
 Em temo que haurem de marxar demà
 a primera hora.

La Montserrat s'aixeca, sobtada.

MONTSERRAT TERRAS
 Com dius? Tant d'hora? Gaudeixo
 molt de la seva companyia...

FRANCESC TERRAS
 Ja tornarem més endavant...

VICTÒRIA
 (desilusionada)
 Aquí a prop hi ha una estació de
 tren... (mira la Montserrat amb
 llàstima)

FRANCESC TERRAS
 No en parlem més, doncs. Demà
 tornem a Mataró.

55 INT. MENJADOR DELS TERRAS - VESPRE

L'Elgio està esmorzant al menjador de la casa dels Terras.
 De sobte arriba una minyona.

MINYONA
 Senyor, han trucat uns homes a la
 porta. Volen parlar amb vostè.

ELGIO
 (preocupat)
 Amb mi? Qui són?

(CONTINUA)

MINYONA

No ho sé, no els havia vist mai.

ELGIO

(mentre s'aixeca de la
cadira)

D'acord, som-hi...

L'Elgio surt del menjador i travessa el passadís de la casa dels Terras. Arriba a la porta d'entrada. Abans d'obrir mira per l'espill. A fora hi ha dos homes vestits de negre de cap a peus. Obre la porta.

HOME 1

Acompanyin's.

Llavors els homes es giren i comencen a caminar cap al carro que tenen al darrera. L'Elgio es queda quiet a la porta. Els homes arriben al carro i s'aturen. El miren.

HOME 2

Pugi, l'hem de dur a un lloc.

ELGIO

(encara quiet)

On he d'anar?

HOME 1

L'està esperant, senyor.

L'Elgio arrufa el nas i suspira. Comença a caminar cap a la diligència. Passa pel costat dels dos homes i puja al carro. Els homes, des de fora, li corren unes cortinetes negres a les finestres del carro perquè no pugui veure on va.

56

EXT. CARRERÓ DE MATARÓ - VESPRE

El carro avança pels carrers de Mataró i finalment arriba a un carreró estret, fosc i humit. El carro es para i un dels homes baixa del seient del conductor. Li obre la porta a l'Elgio. Està a dins, nerviós, esperant. Es mira l'home i baixa del carro lentament. Un cop a terra, l'home torna a pujar al carro, que marxa. L'Elgio es queda sol al carrer. Llavors se senten unes passes, i per un dels carrers que donen a aquell, arriben dos homes. Un és alt, de la mateixa edat que l'Elgio i vesteix roba de vellut, porta anells als dits i el bigoti ben engominat. L'altre home és baix i calb i de més avançada edat. L'Elgio s'hi acosta una mica amb els ulls mig tancats.

ELGIO

Arsen?

L'home alt aixeca els braços en senyal de salutació.

(CONTINUA)

ARSEN

El mateix que l'última vegada,
sí...

Tots dos s'abracen. Un cop separats l'Elgio somriu.
L'Arsen també però més forçadament. L'home baix no mostra
cap expressió.

ELGIO

Arsen, què he de fer? No sé
com...

ARSEN

(posant-li un dit als llavis
i tallant-lo)
Shht... no et preocupis per res,
Elgio. Ho estàs fent molt bé...
El senyor Terras publicarà el
llibre, n'estic segur, i tots dos
guanyarem una fortuna.

L'Arsen riu, aquest cop de veritat.

ARSEN

Ja m'he ocupat dels assumptes que
no estan a les teves mans.

L'Arsen assenyala l'home baix.

ARSEN

És en Marçal, un dels
treballadors de la impremta. Sap
que tot el que hi ha escrit al
llibre és mentida i que jo en sóc
l'autor, però no ho dirà a ningú.

L'Arsen posa la mà a l'espatlla de l'home baix i aquest
obre la boca, tremolant. Li han tallat la llengua. L'Elgio
el mira esgarrifat.

ARSEN

És l'encarregat de crear i
imprimir la portada, i
s'encarregarà que, per art de
màgia, el meu nom aparegui a la
portada.

L'Arsen somriu.

ARSEN

Al costat del teu, és clar...

L'Elgio està nerviós, preocupat.

ELGIO

Per tant només l'he d'acabar de
convèncer perquè publici
l'obra...

ARSEN

Només això, res més. Ell complirà
el seu somni i tu i jo
recuperarem els diners que
anhelem.

Silenci. L'Elgio es mira l'Arsen una mica espantat.

ARSEN

Potser s'enfada una mica quan
descobreixi que jo he col·laborat
en això, però ja m'ocuparé de
solucionar-ho personalment. Molta
sort, Elgio.

Després d'un moment de silenci, els dos homes es giren i
marxen pel carrer d'on havien vingut. L'Elgio es queda
allà, dret.

57 INT. CABINA DEL CARRO DELS TERRAS - DIA

El carro avança i la Montserrat, a l'interior de la
cabina, mira per la finestra cap al carrer, somrient. De
sobte es posa seriosa i acosta més la vista al vidre, com
si volgués veure-hi millor. Mostra un rostre sorprès i
preocupat. Dona tres tocs a la paret de la cabina i el
cotxe s'atura. Obre una porta i baixa.

58 EXT. CARRER DE MATARÓ - A CONTINUACIÓ

De sobte se sent una veu femenina que crida l'Elgio per
darrere i unes passes que s'acosten molt de pressa.
L'Elgio es gira i veu la senyora Terras corrent cap a ell.

ELGIO

(xiuxiuejant)

Han arribat... M'ha vist

Llavors es gira d'esquena a ella i, molt preocupat, es
passa una mà pels cabells. La Montserrat arriba on és ell.

MONTSERRAT TERRAS

(nerviosa)

Qui eren?

L'Elgio es gira.

ELGIO

(nerviós)

Qui eren qui? Aquests... homes?

La Montserrat l'agafa de les espatlles i assenteix en
silenci.

(CONTINUA)

MONTSERRAT TERRAS
L'home del bigoti. Qui era?

La Montserrat el sacseja una mica.

ELGIO
Bé... aquest home... fa uns dies
em va oferir els seus serveis.
(suspira, més tranquil) Em va
convidar a veure la ciutat amb
ell. Per què ho pregunta? Sembla
espantada...

La Montserrat li treu les mans de les espatlles i es queda
més relaxada.

59 EXT. CARRER DE MATARÓ - VESPRE

La Montserrat i l'Elgio caminen pel carrer de camí a casa.

MONTSERRAT TERRAS
Si aquell home només és el teu
guia cap problema. Corren molts
rumors sobre ell i els seus plans
foscos. Es diu que és l'home més
poderós de la ciutat.

ARSEN
Quins plans?

MONTSERRAT TERRAS
No ho sé. Et donaré un consell,
Elgio: si en Francesc finalment
decideix publicar-te el llibre i
el vols vendre, allunya't
d'aquell senyor.

ELGIO
Quin problema hi ha, amb ell? A
part dels rumors, vull dir...

La Montserrat s'atura i reflexiona. Dubta si dir-li o no
el que està a punt de dir. Finalment agafa aire i comença
a parlar.

MONTSERRAT TERRAS
Malauradament, la família Terras
va tenir una experiència
desagradable amb la seva
família...

60 INT. HABITACIÓ DE'N FRANCESC TERRAS DE JOVE - NIT

RECORD: Una dona crida de dolor al llit mentre un jove Francesc Terras se la mira mig plorós i nerviós.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
 En Francesc era jove quan la seva mare va agafar el tifus. La seva salut va empitjorar rapidament i les hemorràgies eren constants.

Un metge entra a l'habitació i fa fora en Francesc.

61 INT. DESPATX DELS TERRAS - NIT

RECORD: El pare de Francesc Terras està assegut al seu despatx i el metge és al seu davant. Estan parlant però no se sent el que diuen.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
 Un metge de Barcelona prometia conèixer la cura per la malaltia...

El senyor Terras fa que no amb el cap i es posa les mans a la cara.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
 Però el preu era massa elevat fins i tot per als Terras.

62 EXT. CARRER ARGENONA DE MATARÓ - MATÍ

RECORD: El pare de Francesc Terras i el pare de l'Arsen conversen pel carrer.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
 Agafant-se a l'única esperança que hi havia, el senyor Terras va comprar una casa a uns amics de la ciutat...

63 INT. CASA DELS TERRAS - MATÍ

RECORD: El senyor Terras dóna la mà a un altre home.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
 I la va vendre pel doble del preu que l'havia comprada. Així va pagar el tractament de la seva senyora.

64 INT. HABITACIÓ D'EN FRANCESC TERRAS DE JOVE - VESPRE

RECORD: En Francesc està agenollat a terra, plorant, i el seu pare agafa la mà de la seva esposa, que està morta estirada al llit.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
Malgrat tot, la dona va morir.

El metge entra a l'habitació i llença la bossa que porta al terra. Es posa les mans al cap i dóna un cop a la porta de l'habitació.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
El metge barceloní va deixar l'ofici i va tornar els diners que li quedaven a la família Terras.

65 INT. CASA DE L'ARSEN JOVE - NIT

RECORD: L'Arsen, jove, discuteix amb el seu pare. Es criden. No se sent el que diuen.

MONTSERRAT TERRAS (V.O)
Ràpidament es va fer conegut l'odi de la família estafada cap als Terras, en especial la rancúnia que el seu fill els guardava...

66 EXT. CARRER DE MATARÓ - VESPRE

L'Elgio i la Montserrat estàn aturats, drets al carrer.

MONTSERRAT TERRAS
Alguns diuen que, ara, aquell noi ha aconseguit un poder enorme a la ciutat i maquina estratègies en les ombres... Mai se'l veu per enlloc.

ELGIO
(preocupat i encoriosit)
Vostè creu que és així, l'Arsen?

MONTSERRAT TERRAS
Segurament té poder, però no tant com diuen. En Francesc defensa que tot és una gran mentida i que realment no té cap potestat...

67 INT. CASA DELS TERRAS - UNS MINUTS DESPRÉS

L'Elgio i la Montserrat arriben a casa. La Montserrat veu una minyona que hi ha a prop.

MONTSERRAT TERRAS
És a dalt, en Francesc?

MINYONA
No, és als soterranis.

La Montserrat li somriu i comença a baixar les escales cap als soterranis.

MINYONA
(des del darrera)
Senyora... Quan el senyor ha baixat l'he notat especialment estrany... Miri d'animar-lo una mica, deu estar nerviós...

La Montserrat assenteix i segueix baixant les escales. Arriba als soterranis i hi entra. Veu el senyor Terras caminant lentament entre les màquines. S'hi acosta i li toca un braç. El senyor Terras es gira bruscament.

FRANCESC TERRAS
Ah, ets tu. No t'esperava.

MONTSERRAT TERRAS
No ets a la biblioteca.

En Francesc mira el seu voltant fingint sorpresa.

FRANCESC TERRAS
Evident!

MONTSERRAT TERRAS
Què et passa? Et preocupa...

FRANCESC TERRAS
(la talla, nerviós)
No res, simplement...

MONTSERRAT TERRAS
No m'enganyis...

El senyor Terras s'asseu a una cadira que hi ha a prop.

FRANCESC TERRAS
No sé si publicar el llibre, Montserrat. Hi ha moltes dades incoherents amb el que sé. (amb veu baixa i parlant per a ell mateix) Certament, n'hi ha masses...

La Montserrat agafa aire i treu pit.

(CONTINUA)

MONTSERRAT TERRAS
 No vull agreujar les coses,
 Francesc, però t'he de dir una
 cosa.

Ella està molt preocupada.

FRANCESC TERRAS
 Què passa?

MONTSERRAT TERRAS
 (mirant el terra)
 He vist l'Elgio parlant amb
 l'Arsen...

El senyor Terras somriu, alleujat.

FRANCESC TERRAS
 Això és tot? Però si l'Arsen...

MONTSERRAT TERRAS
 (el talla)
 Ja ho sé, que per tu no té cap
 poder i que només juga amb la
 gent, però i si no fos així?

FRANCESC TERRAS
 Vinga va! Què penses que pot fer?

MONTSERRAT TERRAS
 No ho sé, però no m'agrada la
 situació. És que no ho has vist
 als teus llibres, que l'home pot
 arribar a ser el pitjor enemic de
 l'home?

En Francesc s'aixeca de la cadira i comença a caminar cap
 a la sortida, donant l'esquena a la Montserrat.

FRANCESC TERRAS
 No n'hi ha per tant! No
 t'imaginis fantàsties,
 Montserrat. L'Elgio té dos dies
 per convèncer-me que publiqui
 l'obra, està a les seves mans.

Surt dels soterranis i la Montserrat es queda sola, dreta,
 preocupada.

68

INT. ESCALA DELS SOTERRANIS DE LA CASA DELS TERRAS - A
 CONTINUACIÓ

L'Elgio està recolzat a la barana de les escales dels
 soterranis. La Montserrat està pujant per les escales.
 Aixeca el cap i veu l'Elgio. Segueix pujant. Arriba a dalt
 i camina pel passadís. Passa sense dir res pel davant de
 l'Elgio.

(CONTINUA)

ELGIO
Pugem a l'habitació, t'he
d'explicar moltes coses.

MONTSERRAT TERRAS
Però...

ELGIO
(la talla)
Sht... (li agafa un braç
suaument). No hi ha temps, vinga.

69 INT. HABITACIÓ DE L'ELGIO - INT

L'Elgio i la Montserrat estan drets a l'habitació. Ell la mira.

ELGIO
Ho he sentit tot.

Obre els braços i els alça.

ELGIO (CONTINUA)
És un savi.

La Montserrat se'l mira estranyada.

MONTSERRAT TERRAS
Què...

ELGIO
(la talla)
T'explicaré una història. En tens
el protagonista davant.

La Montserrat respira fons i el mira de costat. Ell s'asseu abatut al llit.

ELGIO
Fa uns anys vaig estar excavant
aquí. Un home ric em va donar una
maleta de bitllets i em va enviar
a casa. Ara fa un mes vaig rebre
una carta d'aquest home, de
l'Arsen.

Es mira la Montserrat, que està molt estranyada i se'l mira amb desconfiança.

ELGIO
A la carta m'explicava com
necessitava publicar un llibre on
tot el que hi havia escrit era
inventat.

Calla un moment, tanca els ulls i pensa com continuar.

(CONTINUA)

MONTSERRAT TERRAS
(un punt espantada)
Continua...

L'Elgio agafa aire i continua.

ELGIO
Ningú li volia publicar el
llibre, així que em volia fer
servir d'intermediari. Em va
prometre que s'encarregaria que a
la impressió hi apareguéssin els
nostres noms, així tots dos hi
guanyaríem diners.

Silenci. La Montserrat es gira i comença a caminar per
l'habitació, nerviosa.

ELGIO
(tremolós)
I vaig acceptar. Tot ha funcionat
a la perfecció... fins ara.

L'Elgio s'aixeca i l'agafa per les espatlles. La gira de
cara a ell.

ELGIO
He de convèncer-lo perquè el
publiqui, Montserrat. Més ben
dit...

Li acaricia la cara.

ELGIO
Tu ho faràs.

La Montserrat fa un gir brusc i li torna a donar
l'esquena. Se la sent plorar una mica.

MONTSERRAT TERRAS
No puc...

Silenci.

MONTSERRAT TERRAS
(cridant)
Vam confiar en tu! (amb la veu
més baixa). Ens has enredat en un
dels jocs de l'Arsen...

L'Elgio la mira des de darrera.

ELGIO
No sabia qui era! Necessito els
diners!

Somriu.

ELGIO

El convenceràs.

MONTSERRAT TERRAS

No ho faré.

Silenci.

MONTSERRAT TERRAS

Ja t'ho vaig dir, l'Arsen li vol mal.

ELGIO

Sí que ho faràs. (Pausa) Per una vida millor.

L'agafa de l'espatlla i la gira cap a ell. La Montserrat té els ulls vermells i humits.

ELGIO

Publicarà el llibre i guanyaré molts diners! (movent els braços)
No sóc cec! Sé que no ets feliç, Montserrat.

La Montserrat es tapa la cara amb el puny de la mà.

MONTSERRAT TERRAS

I què hi guanyo, jo?

L'Elgio, relaxat, li agafa les mans.

ELGIO

Marxaré a Itàlia, a casa. Tu vindràs amb mi. Llegiràs molt, viatjaràs molt, i conec un metge...

La Montserrat se'l mira i esbossa un somriure.

MONTSERRAT TERRAS

Un metge?

ELGIO

Sí! Et curarà la infertilitat, ja ho veuràs! Tindràs fills amb qui vulguis...

Ella somriu. Ell, després, també. La Montserrat tanca els ulls. L'Elgio la besa.

70

INT. ESCALA DE CASA ELS TERRAS - UNS MINUTS DESPRÉS

La Montserrat puja les escales i arriba al tercer pis. Posa la mà al pom de la porta de la seva habitació i es queda quieta, pensant. Finalment obre la porta. Entra a l'habitació cap cota. Aixeca el cap i mira en Francesc. Ell s'està ficant al llit.

MONTSERRAT TERRAS

Espera.

En Francesc s'atura i la mira, sorprès. La Montserrat, amb els ulls tancats, fa un sospir.

MONTSERRAT TERRAS

(amb la veu tremolosa)

M'ho ha explicat tot.

Silenci. En Francesc s'aixeca del llit i s'acosta a ella. La Montserrat se'l mira.

MONTSERRAT TERRAS

(amb els ulls tancats)

És verídic. Després d'excavar a la ciutat, a la universitat el van ajudar a escriure el llibre. Podem confiar en ell.

FRANCESC TERRAS

(movent-se per l'habitació)

Però contradiu tot el que sabem!

La Montserrat l'atura.

MONTSERRAT TERRAS

Com tantes vegades ha passat abans! Copèrnic va dir que la Terra girava al voltant del Sol! Els mètodes avancen, Francesc, i sorgeixen teories més exactes... A més...

S'atura. Deixa de mirar en Francesc i mira el terra. Es posa una mà a la boca, tremolosa.

MONTSERRAT TERRAS

El llibre seria com el nostre fill...

Es gira i mira la paret. Tanca els ulls, esgarrifada.

Silenci. En Francesc tanca els ulls i s'asseu al llit. Es passa la mà pels cabells. Uns moments després, en Francesc se li acosta per l'esquena i l'agafa de les espatlles.

(CONTINUA)

FRANCESC TERRAS
Confío en tu. Li publicaré el
llibre.

71 INT. ESTUDI DELS TERRAS - DIA

MÚSICA DE FLAUTA TRAVESSERA I VIOLINS.

El senyor Terras conversa amb l'home calb amic de l'Arsen que li ensenya diversos dibuixos per la portada. Finalment en Francesc n'agafa un i li dóna la mà.

72 INT. BIBLIOTECA DE FRANCESC TERRAS - DIA

MÚSICA DE FLAUTA TRAVESSERA I VIOLINS.

El senyor Terras observa uns dibuixos a carbonet dissenyats per anar dintre el llibre.

73 INT. SOTERRANIS DE LA CASA DELS TERRAS - DIA

MÚSICA DE FLAUTA TRAVESSERA I VIOLINS.

El senyor Terras, acompanyat d'un altre home, mira i toca diferents tipus de papers. Finalment n'assenyala un i el dóna per bo.

74 INT. BIBLIOTECA DE FRANCESC TERRAS - DIA

El senyor Terras passeja tranquilament per la biblioteca, observant els llibres que l'envolten. A continuació, s'acosta als finestrals i retira les persianes. Des d'allà veu com els treballadors de la impremta s'acosten a la casa pel carrer. A causa d'això, es gira i comença a caminar cap a la porta de la biblioteca. L'obra d'un cop i baixa les escales de la casa corrents. Arriba a la porta d'entrada, l'obre i troba els treballadors. Aixeca els braços i es posa de puntetes.

FRANCESC TERRAS
Benvinguts a la nova Impremta
Terras!

75 INT. SOTERRANIS DE LA CASA DELS TERRAS - UNES HORES
DESPRÉS

La Impremta Terras ha començat a funcionar. Tots els treballadors als seus llocs, es passen paquets de papers, portades, fulls, i peces de ferro de les màquines. El senyor Terras ho observa tot amb curiositat i saluda l'home calb amic de l'Arsen. Passa pel costat d'un home que està tallant uns papers. Llavors els treballadors

(CONTINUA)

comencen a saludar la senyora Montserrat. En Francesc es gira i la veu allà. S'hi acosta i es queda dret al seu costat.

FRANCESC TERRAS
(mirant les màquines)
El nostre fill ja ve, Montserrat.

Se li neguen els ulls. La Montserrat es queda seriosa.

76 INT. ESCALES DE LA CASA DELS TERRAS - UNS MINUTS DESPRÉS

L'Elgio baixa les escales, somrient. Una minyona passa pel seu costat.

MINYONA
Bon dia, senyor. Me n'alegro que el senyor Terras li hagi publicat el llibre.

ELGIO
Moltes gràcies, senyora.

L'Elgio segueix caminant cap a les escales que duen als soterranis. Les baixa lentament. Allà hi troba la Montserrat, mirant les màquines, seriosa, fins i tot amb una certa ràbia. L'Elgio l'agafa per la cintura. Tots dos observen les màquines. Al cap d'uns segons un jove s'acosta a ells.

JOVE
Senyors, allà al fons hi ha els cent primers llibres.

Llavors l'Elgio deixa anar la Montserrat i s'hi acosta ràpidament. La senyora Terras el segueix des de darrere.

ELGIO
On són? On...

MONTSERRAT TERRAS (FORA DE CAMP)
Són aquí!

L'Elgio es gira i la veu amb un exemplar a la mà. Al seu davant hi ha una taula amb un centenar més de llibres. La Montserrat observa els llibres.

MONTSERRAT TERRAS
(seriosa)
Com és que...

La Montserrat s'endú una mà a la boca. L'Elgio s'hi acosta i li agafa el llibre. Se'l mira. Hi veu el títol del llibre, que és *Estudis historico-arqueològics sobre Iluro*. A sota hi ha el nom de l'autor: Arsen. Només aquest nom. Llavors llença el llibre contra una paret i es gira

(CONTINUA)

bruscament. Corre cap a on hi ha l'home calb i mut, el que imprimeix les portades. L'agafa pel coll de la camisa i l'aixeca del terra. Se l'acosta a la cara.

ELGIO
(cridant molt i treient
saliva)
Què has fet?!

L'home calb somriu per sota el nas. Llavors l'Elgio el deixa anar i el tira a terra. Li dóna una puntada a l'esquena. L'home es queda estès a terra. La Montserrat observa l'escena amagant el plor i els crits sota les mans que li tapen la boca. Els altres treballadors es miren l'Elgio espantats.

ELGIO
Que algú em porti ploma i tinta!

Ningú es mou.

ELGIO
(cridant)
Ara mateix!

El noi jove d'abans s'acosta a una taula i ho agafa. L'Elgio no para de mirar als ulls al calb. El jove li porta la ploma i la tinta. L'Elgio agafa un llibre i n'estripa una pàgina.

ELGIO
(al calb)
Escriu-me l'adreça de l'Arsen.

L'home torna a somriure i nega amb el cap. L'Elgio respira fons i, amb els ulls tancats, li dóna un cop de puny a la cara. L'home comença a treure sang pel nas.

ELGIO
(senyalant el paper)
Escriu.

L'home agafa la ploma i la suca a la tinta. Escriu la direcció de l'Arsen en el paper. L'Elgio l'agafa i se'l guarda a la butxaca de l'americana. Marxa corrent dels soterranis.

77

EXT. ENTRADA A LA CASA DE L'ARSEN - TARDA

L'Elgio està palplantat davant les portes de la casa de l'Arsen. Se la mira bé. És estreta i de molta altura. Finalment empeny les portes i les obre. Entra a la casa lentament. Arriba a una escala de fusta molt vella. Mira amunt pel forat de l'escala, als pisos superiors. Comença a pujar les escales. Grinyolen. Finalment arriba al replà i veu una habitació d'on surt llum. Entra a la cambra i

(CONTINUA)

veu l'Arsen assegut darrera la seva taula de fusta. L'habitació està decorada de retrats d'avantpassats de l'Arsen. Ell va vestit amb robes de vellut i ornaments d'or.

ELGIO

Arsen...

ARSEN

(el talla)

Que innocent que ets...

L'Arsen s'aixeca de la cadira i s'acosta a ell.

ARSEN

Tinc el pla molt més ben preparat del que et penses.

Es treu una pistola de la butxaca i apunta l'Elgio. Dispara un tret.

TALL A NEGRE

78

INT. SOTERRANIS DE LA CASA DELS TERRAS - UNS MINUTS DESPRÉS

El senyor Terras corre cap a on hi ha l'home estès a terra. La seva dona està asseguda a terra i recolzada a la paret.

FRANCESC TERRAS

(mentre corre)

Què ha passat?

Arriba on hi ha l'home i el mira. Es gira i mira la seva dona. Ella es limita a senyalar-li la pila de llibres que hi ha a prop. En Francesc els mira i somriu però, a continuació, es mostra estranyat. Serió i encuriós s'acosta a la pila de llibres. N'agafa un i el mira. Espantat, camina endarrere fins que topa amb una màquina.

MONTSERRAT TERRAS

No és culpa seva!

En Francesc mira al sostre i tanca els ulls.

MONTSERRAT TERRAS (A CONTINUACIÓ)

Necessitava els diners, i l'Arsen ens ha enganyat a tots.

La Montserrat comença a plorar una mica i s'aixuga les llàgrimes amb la màniga del vestit. Sense dir res, comença a caminar cap a la sortida dels soterranis. Puja les escales i arriba a la porta de sortida. Abans d'oblir-la agafa el bastó que hi ha allà, molt elegant. Es posa la jaqueta que hi ha penjada en un penjador de paret, es

col·loca bé el coll, es posa el barret de copa i obre la porta.

79 INT. ESCALES DE LA CASA DE L'ARSEN - UNS MINUTS DESPRÉS

En Francesc puja les escales de casa l'Arsen amb precaució. Arriba al replà i veu la porta entreoberta. Veu llum a dins. Obre la porta poc a poc i veu que a dins hi ha el cos de l'Elgio sense vida. Després veu l'Arsen dret netejant la pistola que ha mort l'Elgio. Deixa la pistola sobre la taula. L'Arsen es gira en sentir el grinyol de la porta.

ARSEN

Vaja...

FRANCESC TERRAS

(assenyalant-lo amb el bastó)

Digues, què està passant?
Explica'm-ho tot...

ARSEN

Abaixa el bastó... Seu,
Francesc, només he mogut fitxa...

El senyor Terras dubta i se'l mira, desconfiat. Finalment s'asseu lentament a una butaca que hi ha allà.

ARSEN

(d'esquenes a en Francesc)
Recordes què va passar fa trenta anys?

Silenci. Es gira i mira en Francesc d'aprop.

ARSEN (CONTINUA)

Ens vau comprar una casa... La vau vendre pel doble de preu...

En Francesc reflexiona i respira fons. Ja sap per on va la cosa.

ARSEN (CONTINUA)

El resultat de tot? La teva mare morta i vosaltres enriquits... La meva família amb una propietat menys...

L'Arsen comença a caminar cap a la taula altre cop.

ARSEN

(mentre camina)
Fa uns mesos, quan el teu amigu
es va morir... (Obre un calaix)
Vaig treure uns escrits del

(MÉS)

(CONTINUA)

ARSEN (continua)
calaix. Em tocava actuar a mi,
m'havia d'aprofitar de tu
d'alguna manera...

Comença a caminar cap a la porta.

ARSEN
Vaig prometre a l'Elgio que si
aconseguia que publiquessis el
llibre guanyaria... (movent els
braços) una fortuna! Després,
vaig enviar una carta als
famíliars de l'Elgio mentre ell
era aquí. (Fent veu aguda) "S'ha
mort durant el viatge"... Els
vaig dir.

Tanca la porta de l'habitació.

ARSEN (CONTINUA)
Vaig fer contactes i,
mentrestant, l'Elgio va
aconseguir que publiquessis el
llibre.

S'acosta a en Francesc.

ARSEN (CONTINUA)
Avui ha vingut fins aquí i
(senyalant el cos del mort),
mita'l... I he reservat pel final
la millor part...

Es posa a uns centimetres del rostre de'n Francesc.

ARSEN (CONTINUA)
(en veu baixa)
La improvisació!

Es gira i comença a moure els dits a l'aire. En Francesc
està enfadat i no sap què està passant.

ARSEN
Us he fet anar a tots com...
titelles.

Agafa la pistola de la taula.

ARSEN (CONTINUA)
Ara l'obra s'acaba, i permetme
que et dóni les gràcies per haver
fet el que volia. M'he aprofitat
de tu com ho vau fer amb mi...

L'Arsen aixeca la pistola i apunta en Francesc. Aquest, molt ràpid, s'aixeca i li dóna un fort cop a la mà amb el bastó que porta. La pistola cau a terra i l'Arsen se'l mira amb els ulls molt oberts. En Francesc s'ajup i, sense deixar de mirar-lo, agafa la pistola.

FRANCESC TERRAS

Us he subestimat... em disculpo
davant vos, senyor dels diners
i... (amb despreci) titellaire...

Llavors dispara l'Arsen al pit. El seu cos cau abatut a terra.

FRANCESC TERRAS

El titella s'allibera dels
fils...

80

EXT. CARRER DE MATARÓ - A CONTINUACIÓ

En Francesc corre cap a casa seva. Arriba a les portes d'entrada. Entra a la casa i baixa als soterranis.

FRANCESC TERRAS

(cridant i movent els
braços)

Fora tothom!

Els treballadors se'l miren amb sorpresa.

FRANCESC TERRAS

Tothom fora de casa meva!

Els treballadors puguen les escales i abandonen la casa. En Francesc puja darrere seu i arriba a l'entrada. La Montserrat és allà amb les minyones.

FRANCESC TERRAS

(més calmat)

Vosaltres també, sortiu de la
casa.

La Montserrat se'l mira trista, decebuda. Les minyones surten de la casa i, després de dedicar-li un somriure a en Francesc, ella també marxa. En Francesc es queda sol a la casa. Torna a baixar als soterranis i agafa tots els papers que hi ha allà i els llença pels aires. Ho escampa tot, els soterranis queden potes amunt. El terra és una catifa de papers. Després, agafa una garrafa d'oli de les màquines i l'escampa per terra. Es treu la pipa de la butxaca i un llumí. S'encen el tabac de la pipa i reflexiona. A continuació, llença el llumí encès a terra. El greix s'encen i incendia l'habitació. Es gira i camina ràpid cap a la sortida. Pel camí, agafa un llibre acabat d'imprimir i se'l posa a la butxaca. Puja corrent les escales i arriba al primer pis. Les flames el persegueixen

(CONTINUA)

per darrere. Obre les portes de la biblioteca amb un cop i corre a seure a la butaca de sempre. Hi arriba i es relaxa. S'asseu tranquilament mentre les flames comencen a incendiar algunes parts de la biblioteca.

81 EXT. CARRER ARGENONA DE MATARÓ - A CONTINUACIÓ

La Montserrat observa les flames i el fum que surten per les finestres de la casa i, amb llàgrimes als ulls, puja a una diligència que hi ha a prop. Els cavalls comencen a avançar. Les minyones criden al carrer i miren la casa.

82 INT. BIBLIOTECA DE FRANCESC TERRAS - A CONTINUACIÓ

El senyor Terras està gairebé envoltat de flames. Amb la pipa a la boca, treu el llibre i el comença a llegir. Les flames conseumeixen els llibres de la biblioteca, prestatgeria per prestatgeria. Finalment el senyor Terras es troba envoltat de flames, però no es mou de lloc. La imatge queda coberta de foc.

TALL A NEGRE